

Chambre des Représentants

SESSION 1954-1955.

10 NOVEMBRE 1954.

BUDGET

du Ministère
du Travail et de la Prévoyance Sociale
pour l'exercice 1954.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DU TRAVAIL
ET DE LA PRÉVOYANCE SOCIALE (1)
PAR M. DIEUDONNÉ.

MESDAMES, MESSIEURS,

Eu égard aux conditions spéciales dans lesquelles se présente cette année, l'examen des projets de budget, votre commission, unanimement, a estimé ne pas devoir procéder à un examen détaillé du document soumis à sa délibération.

Le projet de budget pour l'exercice 1955 fournira à chacun, l'occasion d'une étude approfondie.

Certains membres ont estimé, néanmoins, devoir formuler quelques observations de portée générale.

Les voici résumées, en style télégraphique :

a) — Quelle sera la politique gouvernementale en matière de prestations sociales : indemnités de chômage, allocations familiales, indemnités d'assurance maladie-invalidité, notamment ?

(1) Composition de la Commission : MM. Heyman, président; Behogne, Bertrand, De Paepe, Mme De Riemaeker-Legot, MM. De Saeger, Duvivier, Kofferschlager, Peeters (Lode), Van den Daele, Vergels, Verhamme. — Bonjean, Mme Copée-Gerbinet, MM. Decoinck, Dedoyard, De Keuleneir, Deruelles, Dieudonné, Mme Fontaine-Borguet, MM. Hicquet, Major. — D'haeseleer, Van der Schueren.

Voir :

4-XVII (S. E. 1954) :

— N° 1 : Projet transmis par le Sénat.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1954-1955.

10 NOVEMBER 1954.

BEGROTING

van het Ministerie
van Arbeid en Sociale Voorzorg
voor het dienstjaar 1954.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE ARBEID
EN DE SOCIALE VOORZORG (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER DIEUDONNÉ.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Gelet op de bijzondere omstandigheden waarin het onderzoek van de begrotingsontwerpen dit jaar geschiedt, was Uw Commissie eenparig van oordeel dat zij kon volstaan met een vluchtig onderzoek van het haar ter bespreking voorgelegde stuk.

Het ontwerp-begroting voor het dienstjaar 1955 zal aan een ieder de gelegenheid bieden tot grondiger onderzoek.

Sommige leden hebben het niettemin nodig geacht enkele opmerkingen van algemene aard naar voren te brengen.

We vatten ze hier, in telegramstijl, samen :

a) — Welke politiek zal de Regering voeren in zake sociale uitkeringen : werkloosheidsvergoeding, kinderbijslag, vergoeding wegens verzekering tegen ziekte en invaliditeit, en andere meer ?

(1) Samenstelling van de Commissie : De heren Heyman, voorzitter; Behogne, Bertrand, De Paepe, Mevr. de Riemaeker-Legot, de heren De Saeger, Duvivier, Kofferschlager, Peeters (Lode), Van den Daele, Vergels, Verhamme. — Bonjean, Mevr. Copée-Gerbinet, de heren Deconinck, Dedoyard, De Keuleneir, Deruelles, Dieudonné, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Hicquet, Major. — D'haeseleer, Van der Schueren.

Zie :

4-XVII (B. Z. 1954) :

N° 1 : Ontwerp overgemaakt door de Senaat.

Le gouvernement ne pourrait-il communiquer à la commission les grandes lignes de la politique qu'il entend suivre ?

Quels sont les éléments qui serviront de base à l'adaptation des congés d'ancienneté ?

b) — Les services de l'inspection sociale sont surchargés. Ne conviendrait-il pas de les réorganiser ?

c) — Le gouvernement a-t-il pris ou compte-t-il prendre incessamment les mesures d'application de la loi du 15 mars 1954 portant révision de la législation relative aux estropiés et mutilés ?

d) — Monsieur le Ministre compte-t-il reprendre de la loi Van den Daele, en matière de pensions de vieillesse, les dispositions relatives aux veuves ?

e) — Le gouvernement porte-t-il suffisamment son attention sur la mauvaise volonté dont font trop souvent preuve les sociétés d'assurances lorsqu'elles sont appelées à verser des indemnités pour accidents du travail ? La procédure est lente et complexe. L'inspection sociale devrait pouvoir exercer un contrôle effectif sur ces sociétés, en tant qu'elles pratiquent l'assurance-loi.

f) — Il serait souhaitable que les mineurs victimes de maladies professionnelles soient couverts par l'assurance au lieu de recevoir des indemnités sous forme de pension.

g) — Généralement, les enquêtes auxquelles donne lieu un accident du travail sont longues et laborieuses et il arrive fréquemment qu'après un ou deux mois consacrés à ces enquêtes on conclut qu'il n'y a pas lieu à application des dispositions relatives à la réparation des accidents du travail. Se pose alors, dans des conditions souvent difficiles, le problème de l'indemnisation pour maladie. Lorsqu'il s'agit de cas difficiles à traiter sans délai, les sociétés d'assurances ne pourraient-elles avertir les mutualités afin de sauvegarder intégralement les droits de la victime ?

h) — Le gouvernement devrait se soucier du sort fait aux femmes ouvrières, lesquelles, bien souvent, lorsqu'elles atteignent la quarantaine, se voient fermer les portes des usines. L'attention de M. le Ministre est attirée sur le fait qu'en vertu de l'A. R. du 26 septembre 1953 les femmes chômeuses ou malades seront, sous peu, privées du droit aux allocations de chômage ou indemnités de maladie, si elles ont atteint leur soixantième année.

i) — La législation sur la réparation des accidents du travail devrait être revue et corrigée et les mineurs devraient être mieux garantis contre les risques de maladies professionnelles.

j) — Il serait souhaitable que le service des Pensions de vieillesse soit décentralisé à l'image des Caisses (régionales) de Prévoyance pour Ouvriers mineurs.

Depuis plus de deux ans, des expériences de décentralisation administrative sur le plan provincial sont en cours, à l'O. N. S. S. Le moment n'est-il pas venu de décider que ces expériences sont concluantes et seront maintenues.

Dans le statut définitif en matière de pensions de vieillesse pour salariés, il conviendrait de faire un sort plus favorable aux femmes et, notamment, aux veuves.

Les services de contrôle et d'inspection devraient être réformés dans le sens d'une décentralisation et d'une coordination plus rationnelles.

k) — Comment a-t-on procédé pour évaluer à un milliard et demi le déficit probable de l'assurance-vieillesse pour assurés libres et travailleurs indépendants ?

Kan de Regering niet in grote trekken aan de Commissie mededelen welke politiek zij van plan is te voeren ?

Welke beginselen zullen tot grondslag dienen voor de aanpassing van het ancienniteitsverlof ?

b) — De diensten voor sociale inspectie zijn overstelpt met werk. Ware het niet wenselijk ze te reorganiseren ?

c) — Heeft de Regering reeds maatregelen genomen, of is ze voornemens zulks onverwijld te doen, met het oog op de toepassing van de wet van 15 Maart 1954 waarbij de wetgeving betreffende de gebrekkigen en verminkten wordt herzien ?

d) — Is de heer Minister van plan uit de wet Van den Daele in zake ouderdomspensioenen de bepalingen over te nemen, die betrekking hebben op de weduwen ?

e) — Heeft de Regering reeds enige aandacht besteed aan de onwil waarvan de verzekeringsmaatschappijen al te vaak blijk geven, wanneer zij vergoedingen moeten uitkeren wegens arbeidsongevallen ? De procedure is tijdrovend en ingewikkeld. De sociale inspectie moet in staat worden gesteld om op die maatschappijen een doeltreffende controle uit te oefenen, in zover het wettelijk geregelde verzekering geldt.

f) — Het ware wenselijk, dat de mijnwerkers, slachtoffers van beroepsziekten door verzekering zouden gedekt worden, in plaats van vergoedingen in de vorm van een pensioen te ontvangen.

g) — Over 't algemeen zijn de onderzoeken, waartoe een arbeidsongeval aanleiding geeft, langdurig en moeizaam, en het gebeurt vaak dat men, na een of twee maanden aan deze onderzoeken te hebben besteed, tot de bevinding komt dat er geen aanleiding bestaat tot toepassing van de bepalingen betreffende de vergoeding der schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen. Dan rijst in vaak moeilijke omstandigheden het vraagstuk van de vergoeding wegens ziekte. Wanneer het gevallen geldt die moeilijk zonder uitslag kunnen worden behandeld, zouden dan de verzekeringsmaatschappijen de mutualiteitsverenigingen niet kunnen verwittigen, ten einde de rechten van het slachtoffer volkomen te vrijwaren ?

h) — De Regering zou zich moeten bekommeren om het lot der arbeidsters aan wie, zeer dikwijls, eens veertig jaar oud geworden, de toegang tot de fabrieken wordt ontzegd. De aandacht van de Minister wordt gevestigd op het feit, dat de werkloze of zieke vrouwen, krachtens het K. b. van 26 September 1953, binnenkort zullen beroofd worden van het recht op de werkloosheidsvergoeding of ziektevergoedingen, indien zij hun zestigste jaar bereikt hebben.

i) — De wetgeving op de vergoeding der schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen moet worden herzien en verbeterd, en de mijnwerkers zouden betere waarborgen moeten bekomen tegen de risico's van beroepsziekten.

j) — Het ware wenselijk dat de Dienst voor Ouderdomspensioenen zou worden gedecentraliseerd naar het voorbeeld van de (Gewestelijke) Voorzorgskassen voor Mijnwerkers.

Sedert meer dan twee jaar worden er proefnemingen van administratieve decentralisatie op het provinciaal vlak uitgevoerd bij de R.M.Z. Is het ogenblik niet aangebroken om te beslissen dat deze proefnemingen afdoende zijn en bedoelde regeling behouden blijft ?

In het definitief statuut in zake ouderdomspensioenen zou een gunstiger regeling moeten opgenomen worden voor de vrouwen en, meer bepaald, voor de weduwen.

De controle- en de inspectiediensten zouden moeten hervormd worden in de zin van een rationeler centralisatie en coördinatie.

k) — Hoe werd te werk gegaan om het vermoedelijk tekort van de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom voor de vrij verzekerden en de zelfstandige arbeiders op anderhalf miljard te ramen ?

Le mode de détermination des subsides pour les mutualités de retraite devrait être revu de façon à encourager davantage ces services importants.

l) — Le service d'inspection des mines en tant qu'il porte sur les accidents du travail devrait être rattaché au département du Travail et de la Prévoyance sociale.

m) — Il est regrettable que le gouvernement ait cru devoir suspendre l'application de la loi du 29 décembre 1953 relative à la Pension des Ouvriers au lieu de la réviser, si on estimait ne pas devoir ou pouvoir l'appliquer.

A ces questions, M. le Ministre du Travail et de la Prévoyance sociale a répondu, en substance :

Le problème de l'adaptation des allocations sociales aux variations du coût de la vie retient spécialement et présentement la très sérieuse attention du gouvernement. Le faux de ces allocations sera revu. A la rentrée de novembre, le Parlement sera saisi d'un projet portant sur cet objet.

En matière de congés d'ancienneté, la législation contient des lacunes; certains textes sont contradictoires; l'avis du Conseil d'Etat est sollicité.

L'effectif des services d'inspection sociale est insuffisant mais les crédits nécessaires à son renforcement manquent.

La multiplicité des services de contrôle est regrettable mais c'est un mal rendu nécessaire par la complexité de notre législation sociale.

Les arrêtés d'application de la loi du 15 mars 1954 relative aux estropiés et mutilés sont en voie d'élaboration.

La question des preuves à produire par les veuves pour pouvoir prétendre aux avantages de la loi en matière de pensions de vieillesse et de veuves fera partie du texte du projet de loi qui sera déposé d'ici la rentrée parlementaire de novembre 1954.

De réelles difficultés se présentent à l'occasion de la réparation d'un accident du travail, mais il ne faut, cependant, pas généraliser. Des mesures administratives pourraient intervenir, pour remédier aux situations difficiles, signalées.

Le problème des maladies professionnelles qui frappent les ouvriers mineurs est un problème dramatique et complexe. Les membres de la Commission du Travail et de la Prévoyance sociale pourraient, sans doute, utilement aller visiter, en groupe, les instituts d'Awans-Bierset et de Morlanwelz; dans ces centres, il est procédé à des expériences intéressantes dont les résultats sont loin d'être négligeables. Ces centres relèvent du département des Affaires économiques; il est permis de penser qu'ils devraient relever du département du Travail et de la Prévoyance sociale.

Le problème de l'indemnisation, après 60 ans, des femmes chômeuses ou malades va être revu.

En matière de décentralisation administrative, on fera pour le mieux. Mais le problème n'est pas simple.

Le chiffre d'un milliard et demi, en tant que déficit présumé du régime d'assurance-vieillesse pour assurés libres et travailleurs indépendants, est un chiffre approximatif.

Il conviendra de réviser le mode de calcul des subsides aux mutualités de retraite.

L'Administration des Mines dépend de deux départements; il est permis de considérer que ce n'est pas nécessairement un bien, mais il ne faut pas perdre de vue que cette administration a à résoudre des problèmes techniques et complexes.

De berekeningswijze der subsidies aan de mutualiteitsverenigingen voor pensioenen zou moeten worden herzien, ten einde deze belangrijke diensten meer aan te moedigen.

l) — De Dienst voor Mijntoezicht zou, wat de arbeidsongevallen betreft, aan het departement van Arbeid en Sociale Voorzorg moeten worden gehecht.

m) — Het valt te betreuren dat de Regering gemeend heeft de toepassing van de wet van 29 December 1953 betreffende het arbeidspensioen te moeten opschorsen, in plaats van de wet te herzien indien zij van oordeel was dat ze niet moest of kon worden toegepast.

Op al deze opwerpingen heeft de heer Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg in hoofdzaak het volgende geantwoord :

De kwestie van de aanpassing van de sociale uitkeringen aan de schommelingen van de levensduurte wordt thans in het bijzonder door de Regering met grote aandacht onderzocht. Het bedrag van die uitkeringen zal worden herzien. Wanneer het Parlement in November terug bijeenkomt, zal dienaangaande een ontwerp worden ingediend.

Met betrekking tot het ancienniteitsverlof vertoont de wetgeving nog zekere leemten; bepaalde teksten zijn tegenstrijdig; de Raad van State werd om advies verzocht.

Het personeel van de diensten voor sociale inspectie is niet talrijk genoeg, maar er zijn geen kredieten voorhanden om de getalsterkte er van te verhogen.

Het valt te betreuren dat er zoveel controlediensten zijn, maar dit is een noodzakelijk kwaad ingevolge onze ingewikkelde sociale wetgeving.

De toepassingsbesluiten van de wet van 15 Maart 1954 betreffende de gebrekkigen en verminkten worden thans uitgewerkt.

De kwestie van de bewijzen die door de weduwen moeten overgelegd worden om pensioengerechtigd te zijn, zal geregeld worden in het wetsontwerp dat bij de hervatting der parlementaire werkzaamheden, in November 1954, zal ingediend worden.

De vergoeding van de schade voortvloeiend uit een arbeidsongeval stuit op werkelijke moeilijkheden, maar men moet hierbij niet veralgemenen. Administratieve maatregelen zouden kunnen getroffen worden om de aangehaalde moeilijke toestanden te verhelpen.

Het vraagstuk der beroepsziekten bij de mijnwerkers is een dramatisch en ingewikkeld probleem. De leden van de Commissie voor de Arbeid en de Sociale Voorzorg zouden wellicht met voordeel in groep een bezoek brengen aan de instituten te Awans-Bierset en te Morlanwelz; in deze instellingen worden belangwekkende proefnemingen gedaan, waarvan de uitslagen op verre na niet te verwaarlozen zijn. Bedoelde instituten hangen af van het Ministerie van Economische Zaken; het komt ons voor dat ze beter bij het Departement van Arbeid en Sociale Voorzorg zouden thuishoren.

Het vraagstuk van de vergoeding der werkloze of zieke vrouwen van meer dan 60 jaar wordt binnenkort herzien.

In zake administratieve decentralisatie, zal men zo goed mogelijk trachten te werk gaan. Het probleem is echter niet eenvoudig.

Het cijfer van anderhalf miljard, vermoedelijk tekort van het regime der verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom voor vrij verzekerden en zelfstandige arbeiders, is slechts een raming.

De subsidieberekening ten bate van de mutualiteitsverenigingen voor pensioen moet worden herzien.

Het Mijnwezen hangt af van twee departementen; men kan van mening zijn, dat dit niet noodzakelijk een goede zaak is, maar men verlieze niet uit het oog dat bedoeld bestuur technische en ingewikkelde problemen moet oplossen.

La loi du 29 décembre 1953, en matière de pensions pour salariés, s'est révélée inapplicable; c'est ce qui a amené le gouvernement actuel à en suspendre l'application et à déposer un projet limité et transitoire. Un projet définitif sera déposé avant la rentrée parlementaire de novembre 1954.

* * *

La Commission, unanimement, adopte deux vœux :

1°) — elle souhaite que des mesures soient prises pour lui permettre de visiter les instituts d'Awans-Bierset et de Morlanwelz, instituts dont il a été parlé au cours de la discussion générale ;

2°) — elle estime qu'il serait sage de rattacher les services de l'Administration des Mines au Département du Travail et de la Prévoyance sociale.

* * *

Par 14 voix et 3 abstentions, elle repousse l'amendement de M. Philippart visant à substituer aux mots « celles allouées », les termes « les avances allouées ».

Le projet de budget est adopté par 11 voix contre 7.

Le présent rapport est approuvé à l'unanimité.

Au moment de l'approbation du rapport, la Commission donne acte à M. le Ministre du Travail de sa déclaration relative au fait que certaines de ses réponses n'ont pas été reprises dans le rapport avec les nuances qu'il aurait souhaitées.

Le Rapporteur,

René DIEUDONNE.

Le Président,

Henri HEYMAN.

De wet van 29 December 1953 in zake pensioenen voor loontrekkenden bleek niet te kunnen toegepast worden; dit bracht de huidige Regering er toe de toepassing er van op te schorten en een beperkt overgangsontwerp in te dienen. Een definitief ontwerp zal vóór de hervatting van de parlementaire werkzaamheden, in November 1954, worden neergelegd.

* * *

De Commissie heeft eenparig uiting gegeven aan twee wensen :

1°) — zij wenst dat maatregelen zouden worden genomen om haar in de gelegenheid te stellen de instituten te Awans-Bierset en Morlanwelz te bezoeken, waarover in de loop van de algemene beraadslaging werd gehandeld;

2°) — zij is van mening dat het verstandig zou zijn de diensten van het Mijnwezen onder het Departement van Arbeid en Sociale Voorzorg te brengen.

* * *

Met 14 stemmen en 3 onthoudingen verwierp zij het amendement Philippart, dat er toe strekt de woorden « Die welke toegekend zijn » te vervangen door de woorden « De voorschotten welke toegekend zijn ».

Het ontwerp van begroting werd met 11 tegen 7 stemmen aangenomen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

Bij de goedkeuring van het verslag, neemt de Commissie akte van de verklaring van de heer Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg over het feit dat sommige van zijn antwoorden in het verslag niet werden weergegeven met de door hem gewenste schakeringen.

De Verslaggever,

René DIEUDONNE.

De Voorzitter,

Henri HEYMAN.